

نگاهی به واردات و قیمت های جهانی خشکبار

یک صادرکننده پسته تبدیل شده بطوریکه میزان واردات آن کمتر از صادرات آن کشور گردیده است. میزان واردات پسته توسط این کشور در سال ۱۹۸۶-۸۷ تنها در سطح ۲۷۱۸ تن بوده است.

از میزان واردات سایر کشورهای واردکننده پسته آمار دقیقی در دست نیست لذا تنها به واردات دو کشور ژاپن و اسپانیا که بازارهایی روبه گسترش هستند در ذیل اشاره می شود.

ژاپن در سال ۱۹۸۷ میزان ۱۱۸۶ تن پسته وارد کرد که نسبت به سالهای ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ بترتیب ۲۲۴ و ۱۴۶ درصد افزایش داشت. ایران مهمترین عرضه کننده پسته به ژاپن است. این کشور در سال ۱۹۸۷ مقدار ۱۰۵۷ تن پسته (معادل ۸۹ درصد از نیاز ژاپن) از ایران وارد کرده است. این مقدار نسبت به سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ بترتیب ۴۲۸ و ۱۵۸ درصد افزایش نشان می دهد. اندازه معمول پسته ایران که به ژاپن صادر می شود ۲۶/۲۴ دانه در اونس است که از نظر قیمت به نسبت ارزاتر و از نظر مزه بهتر است.

واردات

واردات پسته در جهان: عمدتاً توسط کشورهای اروپائی (بلاخص جامعه اقتصادی اروپا) صورت می گیرد که در آن میان کشورهای آلمان غربی و انگلستان بیشترین سهم را دارند. در چند سال اخیر کشورها و شیخ نشینهای حوزه خلیج فارس (خصوصاً دویبی و ابوظبی) واردات پسته خود را شدیداً افزایش داده اند که مقادیر عمده ای از آن مجدداً صادر می گردد.

در گذشته، ایالات متحده امریکا از جمله واردکنندگان عمده پسته در جهان محسوب می شد ولی در سالهای اخیر بدلیل افزایش سطح زیر کشت پسته و افزایش سریع تولید آن این کشور از یک واردکننده عمده به

ایالات متحده امریکادومین عرضه—
کننده پسته به ژاپن است. ژاپن در سال
۱۹۸۷ مقدار ۱۱۸ تن پسته از آن کشور وارد
کرد که سهمی معادل ۱۰ درصد از واردات
پسته ژاپن را تشکیل می داد. واردات پسته
ژاپن از این کشور در سال ۱۹۸۷ نسبت به
سالهای ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ بترتیب ۲۶ درصد
کاهش و ۸۴ درصد افزایش نشان می دهد.

ایالات متحده امریکا به بازار ژاپن به
عنوان یک بازار بالقوه وسیع نظر دوخته و در
چند سال اخیر به برنامه ریزی ها و
سرمایه گذاریهای زیادی برای گسترش بازار
پسته در این کشور دست زده است بطوریکه
اعتباری معادل ۱۵۰ هزار دلار را به این امر
اختصاص داده است. از جمله اقدامات آن
کشور تشکیل هیئت بازاریابی مغزهای
خوراکی است که شامل ۶۸ شرکت به
انضمام یک سازمان تحقیقاتی است که از
نوامبر ۱۹۸۶ کار خود را در زمینه انجام
تبلیغات گسترده برای پسته امریکا در آن
کشور آغاز کرده اند.

با توجه به فعالیتهای گسترده ایالات
متحده امریکا در جهت بدست آوردن بازار
ژاپن و نیز رشد روزافزون تولید آن کشور و
تسهیلات مختلفی که در اختیار
صادرکنندگان قرار می دهد باید منتظر رقابت
شدیدی از سوی امریکا در بازار پسته ژاپن در
آینده نزدیک باشیم.

ژاپن اخیراً تعرفه وارداتی پسته به آن
کشور را از ۹ درصد به صفر درصد تقلیل داده
که راه را برای صادرات پسته به ژاپن تا حدی

هموارتر کند.

در ژاپن دو قانون قرنطینه و بهداشت
غذایی بر واردات مغزهای خوراکی آن کشور
نظارت دارد. بعد از کنترل شدید محصول و
حصول اطمینان از رعایت استانداردها، کالا
می تواند از گمرک ترخیص شود. بعلاوه ژاپن
استاندارد تعیین شده توسط کمیسیون
بین المللی حفاظت از تشعشعات رادیواکتیو
را به دقت رعایت می کند.

اسپانیا نیز بازار رو به رشدی برای پسته
بحساب می آید و در سالهای اخیر واردات
خود را توسعه داده است. باید گفت که
واردات پسته توسط اسپانیا از سال ۱۹۸۵ به
شدت افزایش یافته بطوریکه نسبت به سال
پیش از آن نزدیک به یازده برابر شده و در
سال ۱۹۸۶ به سطح ۶۱۳۱ تن رسیده است
(۲۲ درصد افزایش نسبت به سال پیش از
آن). واردات پسته توسط اسپانیا طی دوره
۱۹۸۱—۸۶ سالانه بطور متوسط ۹۵ درصد
رشد داشته است.

مهمترین عرضه کننده پسته به اسپانیا
کشور ترکیه است. اسپانیا در سال ۱۹۸۶
مقدار ۴۷۲۸ تن پسته (سهمی معادل ۷۷
درصد از واردات پسته توسط اسپانیا) از این
کشور وارد کرد. واردات پسته اسپانیا از
ترکیه در سال ۱۹۸۶ نسبت به سال ۱۹۸۱
تقریباً ۲۶ برابر شده است.

مقام بعدی در بازار اسپانیا را — با تفاوت
زیادی — ایران دارد. واردات پسته توسط
اسپانیا از ایران در سال ۱۹۸۶ معادل ۱۲۸۱
تن (سهمی معادل ۲۱ درصد از واردات پسته

نگاهی به واردات و قیمت های جهانی خشکبار ۴۵

توسط اسپانیا) بود. قبل از این سال واردات پسته توسط این کشور از ایران مقادیر کمی بود که از این سال به بعد پسته ایران بطور جدی به این بازار راه یافته است.

یونان با عرضه ۸۵ تن پسته به اسپانیا در سال ۱۹۸۶ (سهمی حدود ۱ درصد از واردات پسته توسط اسپانیا) در ردیف بعد قرار دارد. سایر کشورها سهم قابل توجهی در بازار پسته اسپانیا ندارند.

واردات جهانی کشمش

طی سالهای ۱۹۸۴-۸۶ تغییرات چندانی بهمراه نداشت. و طی سال ۱۹۸۶ معادل ۴۹۵ هزار تن (به ارزش ۵۴۲ میلیون دلار) بود که بترتیب افزایشی معادل ۳ و ۵ درصد را نسبت به مقدار واردات در سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ منعکس می سازد (جدول ۱).

سه کشور انگلستان، شوروی و آلمان غربی مهمترین وارد کنندگان کشمش در جهان بوده و نزدیک به نیمی از واردات جهانی این محصول را بخود اختصاص داده اند.

انگلستان در سال ۱۹۸۶ حدود ۱۱۶ هزار تن کشمش (به ارزش ۱۲۱ میلیون دلار) وارد کرد و سهمی حدود ۲۳ درصد از واردات جهانی را جذب نمود. واردات کشمش انگلستان در چند سال اخیر رشد زیادی را نشان نمی دهد بطوری که در سال ۱۹۸۷ نیز کل واردات انواع کشمش توسط

انگلستان افزایش زیادی نسبت به سال ۱۹۸۶ نداشته است. میزان واردات سولتاناوریزن انگلستان در سال ۱۹۸۷ حدود ۸۳ هزار تن بوده است.

مهمترین منابع تأمین کننده کشمش وارداتی انگلستان، کشورهای یونان، ترکیه و ایالات متحده امریکا هستند. کشورهای افغانستان، استرالیا، آفریقای جنوبی و ایران در رتبه های بعد قرار دارند.

انگلستان در سال ۱۹۸۷ مقدار ۲۸ هزار تن کشمش سولتاناوریزن و ۳۵/۶ هزار تن کشمش گرانانت از یونان وارد کرده که بترتیب سهمی معادل ۳۴ و ۹۸/۶ درصد از واردات انواع مذکور کشمش توسط این کشور را نشان می دهد.

واردات کشمش انگلستان از یونان در سال ۱۹۸۷ نسبت به سال پیش از آن برای کشمش سولتاناوریزن ۱۴ درصد کاهش و برای کشمش گرانانت ۵ درصد کاهش داشته که علت آن تا حدی کاهش تولید یونان در این دوره بوده است.

ترکیه مقام دوم را در عرضه کشمش به انگلستان دارد. انگلستان در سال ۱۹۸۷ مقدار ۲۰ هزار تن کشمش سولتاناوریزن از ترکیه وارد کرد که ۲۴/۵ درصد از واردات این نوع کشمش توسط انگلستان را تشکیل می داد که نسبت به سالهای ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ بترتیب افزایش قابل توجهی معادل ۱۰۵ و ۴۲ درصد را منعکس می سازد.

ایالات متحده امریکا با عرضه بیش از ۱۷ هزار تن کشمش به انگلستان در سال

۱۹۸۷ سهمی معادل ۲۱ درصد از واردات کشمش سولتاناوریزن این کشور را در اختیار داشت. این کشور در سالهای اخیر سهم خود را در بازار انگلستان بشدت افزایش داده بطوریکه واردات کشمش انگلستان از امریکا در سال ۱۹۸۷ دوبرابر مقدار واردات سال ۱۹۸۵ بوده و نسبت به سال ۱۹۸۶ نیز ۲۹ درصد افزایش داشته است.

انگلستان در سال ۱۹۸۷ معادل ۵ هزار تن کشمش از افغانستان وارد کرد و سهمی معادل ۶ درصد از کشمش سولتاناوریزن وارداتی انگلستان نصیب آن کشور شد. واردات کشمش انگلستان از افغانستان در سالهای اخیر سیر نزولی داشته است.

استرالیا در سال ۱۹۸۷ با عرضه حدود ۵ هزار تن کشمش سولتاناوریزن به انگلستان ۶ درصد از بازار این نوع کشمش را به خود اختصاص داد که نسبت به سال پیش از آن از نظر مقدار ۳۱ درصد کاهش نشان می داد. واردات انگلستان از افریقای جنوبی در سال ۱۹۸۷ حدود ۴ هزار تن بود و این کشور سهمی معادل ۴ درصد از واردات کشمش (ریزن و سولتانان) انگلستان را در اختیار داشت که نسبت به سالهای پیش با کاهش روبرو بوده است. واردات کشمش انگلستان از ایران در سالهای اخیر افزایش قابل توجهی داشته و مقدار آن در سال ۱۹۸۷ حدود ۲ هزار تن بوده است که ۷/۵ برابر مقدار واردات انگلستان در سال ۱۹۸۶ می باشد. سهم ایران از واردات کشمش سولتانان و ریزن انگلستان در سال ۱۹۸۷ حدود ۲/۵ درصد

بود.

شوروی دومین واردکننده کشمش در جهان است. واردات کشمش این کشور در سال ۱۹۸۶ معادل ۵۹ هزار تن (به ارزش ۵۳ میلیون دلار) بود که از حیث مقدار نسبت به سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ بترتیب ۱۰ درصد کاهش و ۳۲ درصد افزایش نشان می دهد. سهم این کشور از واردات جهانی کشمش در سال ۱۹۸۶ معادل ۱۲ درصد بوده است (جدول ۱).

آلمان غربی سومین واردکننده عمده کشمش در جهان است. این کشور در سال ۱۹۸۶ بیش از ۵۳ هزار تن کشمش (به ارزش ۶۳ میلیون دلار) وارد کرد که تغییر زیادی رانسبت به دو سال پیش از آن نشان نمی دهد. سهم آلمان غربی از واردات جهانی کشمش در سال ۱۹۸۶ حدود ۱۱ درصد بود.

آلمان غربی در سال ۱۹۸۷ حدوداً ۵۶ هزار تن کشمش سولتاناوریزن و مقدار ۲ هزار تن کشمش گرانیت وارد کرد که بترتیب افزایشی حدود ۱۰ و ۵۴ درصد را نسبت به سال پیش از آن داشته است. کشورهای استرالیا و ایالات متحده امریکا، ایران و یونان مهمترین عرضه کنندگان کشمش سولتاناوریزن به آلمان غربی هستند. مقدار واردات از این کشورها و سهم هر یک از آنها از واردات سولتاناوریزن آلمان غربی در سال ۱۹۸۷ عبارت بود از: استرالیا ۱۶ هزار تن (۲۹ درصد)، ایالات متحده امریکا ۱۰ هزار تن (نگاهی به واردات و قیمت های جهانی خشکبار ۴۷

(۱۸ درصد)، ایران ۸ هزار تن (۱۵ درصد)،
یونان ۷ هزار تن (۱۳ درصد).

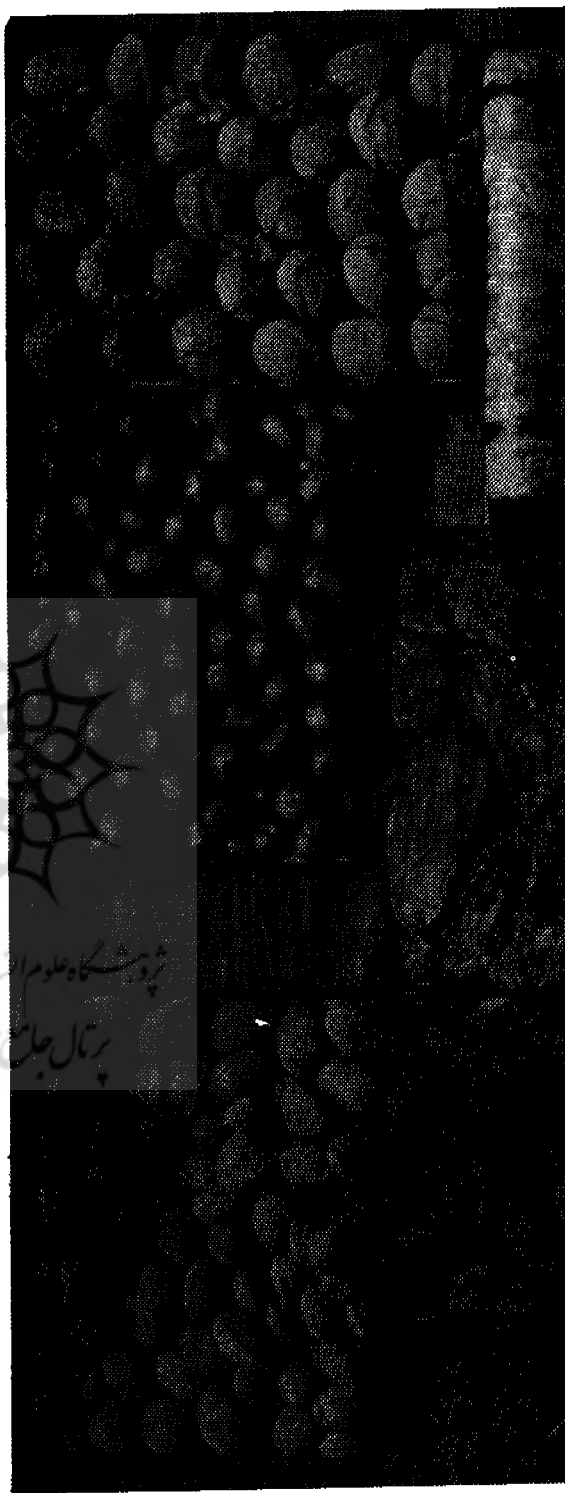
کشورهای ایالات متحده امریکا و ایران
در سال‌های اخیر سهم خود را از این بازار
افزایش داده‌اند. ایالات متحده امریکا در
سال ۱۹۸۷، ۳۴ درصد افزایش در صادرات
کشمش به آلمان غربی نسبت به سال پیش
از آن داشت و سهم خود را از ۱۵ درصد به ۱۸
درصد رساند. ایران نیز طی سال ۱۹۸۷ با
۲۸۳ درصد افزایش در صادرات نسبت به
سال پیش از آن سهم خود را از ۵ درصد به
۱۵ درصد افزایش داد.

در مقابل یونان با کاهش صادرات
کشمش به آلمان غربی روبرو بود و در سال
۱۹۸۷ نسبت به سال قبل از آن حدود ۴۵
درصد کاهش صادرات داشت و سهم آن از
واردات کشمش سولتاناوریزن آلمان غربی
از ۲۵ درصد طی سال ۱۹۸۶ به حدود ۱۳
درصد طی سال ۱۹۸۷ کاهش یافت که
علت آن تا اندازه‌ای کاهش تولید کشمش
یونان در این دوره بوده است.

سایر کشورهایی که کشمش به آلمان
غربی صادر می‌کنند عبارتند از: آفریقای
جنوبی، ترکیه و افغانستان.

دیگر کشورهایی که در زمره
وارد کنندگان عمده کشمش در جهان
می‌باشند کشورهای هلند، کانادا، ژاپن،
فرانسه و ایتالیا هستند.

هلند در سال ۱۹۸۶ مقدار ۴۰ هزار تن
کشمش (به ارزش حدوداً ۴۷ میلیون دلار)
وارد کرد و سهمی معادل ۸ درصد از واردات

جهانی این محصول را به خود اختصاص داد. حدود ۷۶ درصد کشمش وارداتی هلند را نوع سولتاناوریزن و مابقی را کشمش کرانت تشکیل می دهد. قسمت عمده کشمش سولتاناوریزن وارداتی هلند را ترکیه با سهمی معادل ۶۳ درصد تأمین می کند و ۳۵ درصد آن را جامعه اقتصادی اروپا - تقریباً تماماً یونان - تأمین می نماید. کشمش کرانت وارداتی هلند نیز تماماً از یونان وارد می شود.

هلند مقداری از کشمش وارداتی خود را مجدداً صادر می کند بطوری که میزان آن در سال ۱۹۸۵ معادل ۸ هزار تن (۲۱ درصد از کل کشمش وارداتی آن کشور) بود که در آن میان کشمش سولتاناوریزن سهم مهمی از صدور مجدد این کشور تشکیل می دهد. کانادا در سال ۱۹۸۶ مقدار ۳۰ هزار تن کشمش وارد کرد و مقدار واردات این کشور در سال ۱۹۸۷ معادل ۳۱/۵ هزار تن (به ارزش ۳۳ میلیون دلار) بود^۱.

کشورهای استرالیا، ترکیه و ایالات متحده امریکا قسمت عمده کشمش وارداتی کانادا را تأمین می کنند. این سه کشور در سال ۱۹۸۷ بترتیب سهمی معادل ۴۰، ۲۸ و ۲۶ درصد از واردات کشمش کانادا را در اختیار داشتند.

ژاپن در سال ۱۹۸۶ حدوداً ۲۸ هزار تن کشمش (به ارزش تقریبی ۳۵ میلیون دلار)

وارد کرد و سهمی حدود ۶ درصد از واردات جهانی کشمش را بخود اختصاص داد. عمده کشمش وارداتی ژاپن را ایالات متحده امریکا، تأمین می کند. بطوریکه واردات کشمش ژاپن از این کشور طی سال ۱۹۸۷ در سطح ۲۰ هزار تن و سهم امریکا از بازار کشمش ژاپن در این سال ۸۱ درصد بود.

در رتبه بعدی افریقای جنوبی قرار دارد که در سال ۱۹۸۷ با حدود ۳ هزار تن صادرات کشمش به ژاپن حدود ۱۱ درصد از بازار کشمش این کشور را در اختیار گرفت. واردات کشمش ژاپن از استرالیا و یونان در سال ۱۹۸۷ بترتیب ۲ هزار تن و ۳۹ تن بود.

فرانسه در سال ۱۹۸۶ مقدار ۲۱ هزار تن کشمش وارد کرد که در سال بعد میزان آن با ۱۳/۷ درصد کاهش به ۱۸/۳ هزار تن رسید^۲. این کشور عمده کشمش وارداتی خود را از یونان و ترکیه وارد می کند. سایر کشورهای عرضه کننده کشمش به فرانسه عبارتند از: افریقای جنوبی، استرالیا، ایران و ایالات متحده امریکا.

فرانسه ۳۷ درصد از کشمش وارداتی خود را در سال ۱۹۸۷ از یونان وارد کرد که رقم آن به حدود ۷ هزار تن میرسد که نسبت به سالهای قبل با کاهش مواجه بود که علت آن کاهش تولید یونان بوده است.

(1): Australian Dried Fruits Corporation, *Ninth Annual Report, 1987-88*, p. 27.

(2): *Food News*, Vol, 16, No. 7, Feb. 12, 1988.

جدول (۱): واردات جهانی اقلام عمده خشکبار طی سالهای ۱۹۸۴-۸۷

مقدار: هزار تن
ارزش: میلیون دلار

(کشمش - خرما - بادام)

۱۹۸۷		۱۹۸۶		۱۹۸۵		۱۹۸۴		سال عنوان
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
کشمش								
-	-	۵۴۲	۴۹۵	۴۴۳	۴۷۰	۴۲۴	۴۸۱	جهان
-	-	۱۶۱	۱۱۶	۹۹	۱۱۶	۸۸	۱۱۰	انگلستان
-	-	۵۳	۵۹	۳۹	۴۵	۴۴	۶۵	سوروی
-	۵۸	۶۳	۵۳	۵۰	۵۳	۴۳	۵۵	آلمان غربی
-	-	۲۷	۴۰	۳۳	۳۸	۳۴	۴۱	هلند
۳۳	۳۱/۵	۳۳	۳۰	۳۱	۲۹	۴۳	۲۹	کانادا
خرما								
-	-	۱۴۹	۱۶۵	۱۶۱	۱۶۳	۱۴۰	۱۴۳	جهان
-	۱۴	۳۰	۱۵	۲۳	۱۴	۲۱	۱۴	فرانسه
-	-	۳	۱۵	۲	۱۴	۱/۶	۱۰	امارات متحده عربی
-	-	۶	۱۱	۱۰	۱۵	۸	۱۵	هند
-	-	۲/۵	۹	۳	۲	-	۱	اردن
-	-	۷	۹	۵	۷	۱	۳	پاکستان
-	-	۱۴	۸	۱۴	۱۱	۸	۶	انگلستان
بادام (۱)								
-	۱۲۴	-	۱۶۴	-	۱۵۸	-	۱۳۰	جهان
-	۴۳	-	۴۷	-	۴۳	-	۳۶	آلمان غربی
-	۱۷	-	۲۰	-	۱۹	-	۱۶	فرانسه
-	۱۶	-	۲۴	-	۱۶	-	۱۶	ژاپن
-	۹	-	۱۳	-	۱۱	-	۱۱	انگلستان
-	-	-	۱۷	-	۲۸	-	۱۴	سوروی

FAO, Trade Yearbook, 1986, (Rome: F.A.O. Pub., 1987.)

مأخذ:

Gill and Duffus, Edible Nuts Statistics, 1988

(۱): جمع بی پوست و بدون پوست

واردات کشمش فرانسه از ترکیه در سال ۱۹۸۷ حدوداً ۶ هزار تن بود که ۳۱ درصد از واردات کشمش این کشور را تشکیل می داد.

ترکیه از موقعیت کاهش عرضه کشمش یونان در بازار فرانسه سود برد و سهم خود را از ۱۱ درصد طی سال ۱۹۸۵ به بیش از ۳۱ درصد طی سال ۱۹۸۷ رساند.

میزان واردات کشمش فرانسه از افریقای جنوبی، استرالیا، ایران و ایالات متحده آمریکا در سال ۱۹۸۷ بترتیب عبارت بود از: ۲۷۰۰، ۱۰۴۴، ۱۰۰۷ و ۵۸۶ تن.

ایران در سالهای اخیر سهم خود را از بازار کشمش فرانسه افزایش داده بطوریکه سهم آن از ۱/۵ درصد در سال ۱۹۸۵ به ۵/۵ درصد در سال ۱۹۸۷ رسیده است.

واردات کشمش ایتالیا در سال ۱۹۸۶ بیش از ۱۵ هزار تن (به ارزش ۱۶ میلیون دلار) بود. این کشور در سال مزبور ۳ درصد از واردات جهانی را جذب نموده است.

واردات جهانی خرما

در سال ۱۹۸۶ بیش از ۱۶۵ هزار تن (به ارزش حدود ۱۴۹ میلیون دلار) بود که نسبت به سال ۱۹۸۵ افزایش اندکی داشت ولی نسبت به سال ۱۹۸۴ افزایشی معادل ۱۶ درصد را منعکس می سازد.

مهمترین کشورهای واردکننده خرما در جهان و سهم هریک از آنها از واردات جهانی این محصول در سال ۱۹۸۶ بترتیب عبارت بوده است از، فرانسه (۹ درصد)، امارات متحده عربی (۹ درصد)، هند (۷ درصد)، اردن (۵/۵ درصد)، پاکستان (۵/۵ درصد) و انگلستان (۵ درصد).

سایر کشورهای که به واردات خرما مبادرت می کنند عبارتند از: کویت، هنگ کنگ، سنگاپور، چین و کانادا.

فرانسه مهمترین واردکننده خرما در جهان و در رأس صادرکنندگان مجدد این محصول قرار دارد. این کشور در سال ۱۹۸۶ مقدار ۱۵ هزار تن خرما (به ارزش ۳۰ میلیون دلار) وارد کرد. که نسبت به سالهای پیش از آن متضمن افزایش بوده است ولی مقدار آن در سال ۱۹۸۷ با ۷ درصد کاهش به حدود ۱۴ هزار تن رسید.^۱ فرانسه خرمای وارداتی خود را عمدتاً از کشورهای تونس، الجزایر، ایالات متحده آمریکا و عراق وارد می کند. تونس در سال ۱۹۸۷، ۵۵ درصد از خرمای وارداتی این کشور را تأمین کرده است.

الجزایر در سالهای اخیر سهم خود را از بازار خرمای فرانسه تا حدی از دست داده بطوریکه سهم آن از ۲۷ درصد مربوط به سال ۱۹۸۵ به ۱۸ درصد طی سال ۱۹۸۷ افت کرده است. عراق نیز با کاهش سهم از سال ۱۹۸۷ روبرو بود و از ۱۳ درصد مربوط به

(1): *Food News*, Vol, 16, No. 7, Feb. 12, 1988 ,p.7.

سال ۱۹۸۶ به ۷ درصد طی سال ۱۹۸۷ رسید. بعکس ایالات متحده امریکا سهم خود را از این بازار مرتباً افزایش داده و از رقم ۱۷ درصد طی سال ۱۹۸۵ به ۱۷ درصد طی سال ۱۹۸۷ رسانده است.

خرمای نوع «دجلت نور کالیفرنیا» در چند سال اخیر جای خوبی در بازار فرانسه پیدا کرده است. میزان صادرات مجدد خرما توسط فرانسه در سال ۱۹۸۶ معادل ۵/۵ هزار تن بود که نسبت به سالهای پیش از آن کاهش داشته است (جدول ۲).

مهمترین بازار برای صادرات مجدد خرمای فرانسه کشورهای عضو (EEC) می باشند که در سال ۱۹۸۷ میزان ۳/۶ هزار تن خرما از فرانسه خریداری کردند^۱.

امارات متحده عربی در سال ۱۹۸۶ مقدار ۱۵ هزار تن خرما (به ارزش بیش از ۳ میلیون دلار) وارد کرد که نسبت به سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ بترتیب افزایشی معادل ۵۱/۵ و ۶ درصد داشت. میزان صادرات مجدد خرما توسط این کشور در سال ۱۹۸۶ معادل ۲ هزار تن (به ارزش ۸۰۰ هزار دلار) بود.

هند در سال ۱۹۸۶ میزان ۱۱ هزار تن خرما (به ارزش ۶ میلیون دلار) وارد کرد که نسبت به سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ از نظر مقدار بترتیب حدود ۲۷ و ۳۰ درصد کاهش نشان می دهد.

اردن در سال ۱۹۸۶ میزان ۹ هزار تن

خرما (به ارزش ۲/۵ میلیون دلار) وارد کرد. واردات اردن در این سال افزایش قابل توجهی داشته بطوریکه میزان آن بترتیب هفت و ۳/۶ برابر ارقام سال ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ بوده است.

پاکستان در سال ۱۹۸۶ حدوداً ۹ هزار تن خرما (به ارزش ۷ میلیون دلار) وارد کرد که افزایش زیادی را نسبت به واردات سالهای پیش از آن نشان می دهد بطوریکه مقدار آن تقریباً سه برابر واردات سال ۱۹۸۴ بوده است که با توجه به کاهش صادرات خرما توسط پاکستان در این سال علت آن را باید افزایش مصرف داخلی دانست.

انگلستان در سال ۱۹۸۶ مقدار ۸ هزار تن خرما (به ارزش ۱۴ میلیون دلار) وارد کرد که نسبت به سال پیش از آن ۲۷ درصد کاهش داشت. واردات این کشور در سال ۱۹۸۷ با حدود ۴۵ درصد افزایش به ۱۲ هزار تن رسید. این کشور قسمت عمده خرمای وارداتی خود را از ایران خریداری می کند. ایران در سال ۱۹۸۷ با صدور حدود ۴ هزار تن خرما به انگلستان سهمی معادل ۳۳ درصد از بازار خرمای انگلستان را در اختیار داشت. سهم ایران از این بازار در سال ۱۹۸۵ معادل ۲۲ درصد بود.

چین دومین کشور عرضه کننده خرما به انگلستان است. این کشور خرمای عراق را وارد کرده بعد از بسته بندی به این کشور صادر می کند. سهم چین از بازار خرمای انگلستان از ۱۷ درصد در سال ۱۹۸۵ به ۲۲

(1):Ibid

جدول (۲): صدور مجدد خرما توسط کشورهای عمده واردکننده طی سالهای ۱۹۸۴-۸۶.

مقدار: تن
واحد: ارزش: هزار دلار

۱۹۸۶		۱۹۸۵		۱۹۸۴		سال	
ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	عنوان	کشور
۱۶۵۹۵	۵۵۶۱	۱۴۰۴۲	۶۱۴۶	۱۴۱۹۸	۶۴۶۶		فرانسه
۲۶۷۶	۵۰۲۰	۳۰۰۹	۴۰۶۵	۲۷۸۶	۴۰۲۱		سنگاپور
۴۰۸۴	۲۹۳۷	۴۱۸۱	۲۸۴۹	۲۹۰۹	۱۲۸۲		هنگ کنگ
۱۴۰۰	۲۸۰۰	۱۳۰۰	۲۰۰۰	۱۹۲۲	۲۶۵۲		کویت
۸۰۰	۲۰۰۰	۸۰۴	۱۷۰۰	۶۰۰	۱۵۰۰		امارات متحده عربی

مأخذ : FAO, Trade Yearbook, 1984-1986, (Rome: F.A.O. Pub., 1987) p.173

هزار تن بنظر می رسد که این کشور در زمینه تولید خرما موفق بوده است. در سال ۱۹۸۶ واردات خرما توسط کانادا حدود ۴ هزار تن بود.

ایالات متحده امریکا که قبلاً وارد کننده مهم خرما بشمار می آمد و در سال ۱۹۸۴ مقدار ۱۰/۷ هزار تن واردات خرما داشت، در سال ۱۹۸۶ مقدار واردات خود را به ۲۸۰۰ تن کاهش داد و در همین فاصله صادرات خود را نیز افزایش داده که علت آن رشد تولید خرما در آن کشور است.

اخیراً کشور اندونزی بعنوان یک بازار جدید مورد توجه صادرکنندگان خرما قرار گرفته است.

درصد در سال ۱۹۸۷ افزایش یافته است. کشورهای بعدی صادرکننده خرما به انگلستان، پاکستان و تونس با سهمی معادل ۱۰ و ۹ درصد می باشند.

کشورهای کویت، هنگ کنگ و سنگاپور در سال ۱۹۸۶ به ترتیب مقادیر ۶/۵، ۶/۴ و ۶/۳ هزار تن خرما وارد کردند. این کشورها به صدور مجدد خرمای وارداتی اقدام می کنند. میزان صادرات مجدد این کشورها در سال ۱۹۸۶ بترتیب ۲/۸، ۲/۹ و ۵ هزار تن بوده است (بطوریکه ملاحظه می شود سنگاپور قسمت عمده خرمای وارداتی را مجدداً صادر می کند).

چین در سال ۱۹۸۶ مقدار ۵ هزار تن خرما وارد کرد. با توجه به میزان صادرات خرما توسط چین در این سال به میزان ۱۱

واردات جهانی بادام

طی سالهای ۱۹۸۴-۸۶ روندی صعودی داشته اما میزان واردات جهانی این محصول در سال ۱۹۸۷ با ۲۴ درصد تقلیل نسبت به سال ۱۹۸۶ به ۱۲۴ هزار تن رسیده است. مهمترین کشورهای واردکننده بادام و سهم هریک از واردات جهانی در سال ۱۹۸۷ عبارت بود از: آلمان غربی (۳۴ درصد)، فرانسه (۱۴ درصد)، ژاپن (۱۳ درصد) و انگلستان (۷ درصد).

میزان واردات بادام توسط آلمان غربی در سال ۱۹۸۷ حدود ۴۳ هزار تن بود که تقریباً در سطح سال ۱۹۸۵ قرار داشت ولی نسبت به سال ۱۹۸۶ قدری کاهش یافت. این کشور سهم خود را از واردات جهانی در سالهای اخیر افزایش داده است. فرانسه در سال ۱۹۸۷ مقدار ۱۷/۵ هزار تن بادام وارد کرد که این واردات نسبت به سال پیش از آن حدود ۱۵ درصد کاهش نشان می دهد. قسمت عمده بادام وارداتی فرانسه بصورت مغز بادام است که از کشورهای ایالات متحده امریکا (با ۶۲ درصد سهم) و اسپانیا (با حدود ۲۴/۵ درصد سهم) وارد می شود.

سایر منابع تأمین کننده بادام وارداتی فرانسه، تونس و ایتالیا هستند.

ژاپن مقام سوم را در واردات بادام در جهان دارد و بازار خوبی برای این محصول بشمار می رود. این کشور در سال ۱۹۸۷ حدود ۱۶ هزار تن بادام وارد کرد که

کاهش به میزان ۳۳ درصد را نسبت به سال ۱۹۸۶ نشان می دهد که علت آن احتمالاً بالای بودن قیمت این محصول در دوره مذکور بوده است. از کل واردات بادام در سال ۱۹۸۷ مقدار ۸/۵ هزار تن را مغز بادام تشکیل می داد. این کشور تقریباً تمامی مغز بادام وارداتی خود را از ایالات متحده امریکا وارد می کند.

ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۸۶ برای رونق بخشیدن به صادرات بادام خود به ژاپن به شرکتهای تجاری امریکا اجازه داد تا با عقد قراردادهای تجاری سهل و فراهم نمودن تسهیلاتی از نظر حمل دریایی برای آنان، کالاهای خود را با سرعت بیشتری وارد بازار ژاپن نمایند و همین اقدام موجب رشد واردات بادام توسط ژاپن طی این سال شد.

بادامی که وارد ژاپن می شود از نوع ۲۳/۲۵، ۲۷/۲۷ و ۳۰/۲۷ عدد در اونس می باشد که برطبق استاندارد وزارت کشاورزی امریکاست.

واردات بادام انگلستان در طول سالهای ۱۹۸۴-۸۶ روندی صعودی داشت ولی در سال ۱۹۸۷ با ۲۷ درصد کاهش به حدود ۹ هزار تن رسید که از آن مقدار حدود ۸/۴ هزار تن را مغز بادام تشکیل می داد. برآورد واردات مغز بادام انگلستان در نیمه اول سال ۱۹۸۸ در سطح ۴/۳ هزار تن بوده است که ۱۷ درصد افزایش را نسبت به نیمه مشابه سال قبل از آن منعکس می سازد.

قسمت عمده مغز بادام وارداتی انگلستان از ایالات متحده امریکا صورت می گیرد

و افت قیمت‌ها، به اوج خود رسید ولی در سال ۱۹۸۶ افزایش قیمت بادام موجب کاهش شدید واردات این کشور شد. برطبق آمارهای جدیدتر واردات بادام شوروی طی دوره ژوئیه ۱۹۸۷ تا مارس ۱۹۸۸ افزایش یافته که علت آن کاهش شدید قیمت بادام امریکا در این دوره بوده است.

واردات برگه زردآلودر جهان

عمدتاً توسط جامعه اقتصادی اروپا صورت می‌گیرد. کشورهای شوروی، ایالات متحده امریکا، آلمان شرقی، استرالیا و رژیم اشغالگر قدس در زمره وارد کنندگان برگه زردآلود می‌باشند.

کشورهای عمده وارد کننده برگه زردآلو در جامعه اقتصادی اروپا عبارتند از: آلمان غربی، انگلستان، فرانسه، هلند، بلژیک - لوکزامبورگ. ایتالیا نیز مقادیری برگه زردآلو وارد می‌کند.

آلمان غربی در سال ۱۹۸۶ حدود ۳/۴ هزار تن برگه (به ارزش ۸/۵ میلیون ECU)، معادل ۸/۶ میلیون دلار)، وارد کرد که ۳۱ درصد رشد را نسبت به سال پیش از آن در برداشت. این کشور در سال ۱۹۸۶ مقدار ۶۱۰ تن برگه (به ارزش ۱/۱ میلیون ECU، معادل ۱/۲ میلیون دلار) را مجدداً صادر نمود. مهمترین کشورهایی که برگه زردآلوبه آلمان غربی صادر می‌کنند به همراه سهم هر یک از آنها در سال ۱۹۸۶ عبارت بودند از: ترکیه (۶۹ درصد)، ایران (۱۷ درصد)،

بطوریکه آن کشور در سال ۱۹۸۷ حدود ۸۰ درصد از مغز بادام وارداتی انگلستان را تأمین کرده است. میزان واردات مغز بادام انگلستان از ایالات متحده در سال ۱۹۸۷ معادل ۶/۸ هزار تن بود که نسبت به دو سال پیش از آن کاهش نشان می‌دهد.

اسپانیا با سهمی معادل ۱۶ درصد در مقام بعد قرار دارد. این کشور در سال ۱۹۸۷ مقدار ۱/۳ هزار تن مغز بادام انگلستان را تأمین کرده که نسبت به دو سال پیش از آن با افزایش خوبی همراه بوده است. اگرچه اسپانیا در سال ۱۹۸۷ تا حدی جای امریکا را در بازار بادام انگلستان بدست آورد ولی آمار واردات نیمه اول سال ۱۹۸۸ حکایت از کاهش شدید واردات این کشور از اسپانیا دارد.

شوروی در سال ۱۹۸۶ مقدار ۱۷ هزار تن بادام وارد کرد که کاهش زیادی (به میزان ۳۷ درصد) را نسبت به سال پیش از آن نشان می‌دهد. آماری در مورد واردات بادام شوروی در سال ۱۹۸۷ ثبت نشده است. باید توجه داشت که واردات شوروی بصورت خرید متمرکز و براساس الگوی تجاری خاص آن کشور و عمدتاً با توجه به قیمت کالا صورت می‌گیرد، غالباً دیده می‌شود که واردات یک کالا بدلیل افزایش قیمت آن به سرعت به واردات یک کالای جانشین مبدل می‌شود. در نتیجه، نوسانات زیادی در آمار واردات آن کشور دیده می‌شود از جمله واردات بادام شوروی در سال ۱۹۸۵ بدنبال محصول زیاد کالیفرنیا در سال ۱۹۸۴

افریقای جنوبی (۵ درصد)، ایتالیا (۴ درصد) و پاکستان (۲ درصد).

نوع برگه مورد درخواست در این بازار ۱۵۰/۱۴۰ برگه در کیلوشمارش می شود. نوع ۱۰۰/۹۰ را نیز برای مصارف صنعتی خریداری می کنند.

انگلستان در سال ۱۹۸۵ مقدار ۲/۴ هزار تن برگه زردآلو (به ارزش ۸ میلیون ECU، معادل ۱۰/۸ میلیون دلار) وارد کرد که نسبت به سال پیش از آن کاهش معادل ۱۳ درصد را نشان می دهد. صدور مجدد برگه توسط انگلستان در سال ۱۹۸۵ معادل ۱۲۲ تن بود که ۵ درصد از واردات آن کشور را تشکیل می داد. مهمترین عرضه کنندگان برگه زردآلوبه انگلستان و سهم هر یک از آنها عبارت است از: ترکیه (۷۳ درصد)، آفریقای جنوبی (۹ درصد)، افغانستان (۴ درصد)، اسپانیا (۲ درصد) و فرانسه (۲ درصد).

تجار پیش بینی می کنند که واردات برگه انگلستان در سال های آینده رشد ملایمی داشته باشد و این امر دورنمای خوبی را برای صادرکنندگان این محصول در کشورهای صادرکننده بوجود می آورد بخصوص که وارد کنندگان امیدوارند که منابع خرید خود را متنوع سازند. میزان گوگرد موجود در برگه زردآلو بسیار مورد دقت قرار می گیرد و درصد بالای گوگرد در برگه زردآلوی بعضی از کشورها یکی از موانع توسعه بازار برای محصول آنهاست. فرانسه در سال ۱۹۸۵ حدود ۱/۶ هزار

تن برگه زردآلو وارد کرد که نسبت به سالهای پیش از آن با کاهش روبرو بوده است.

مهمترین عرضه کنندگان برگه زردآلوبه فرانسه و سهم هر یک از آنها (از نظر ارزش) در سال ۱۹۸۵ عبارت بود از: ترکیه (۹۰ درصد)، انگلستان (۴ درصد)، ایران (۲ درصد)، هلند (۱ درصد). آفریقای جنوبی و ایالات متحده امریکا نیز مقادیر کمی برگه زردآلوبه این کشور صادر کرده اند.

صادرات مجدد برگه زردآلو توسط فرانسه در سالهای اخیر افزایش یافته و در سال ۱۹۸۵ به ۱۰۲ تن رسیده است. نوع برگه ۱۰۰/۹۰، ۱۲۰/۱۱۰، ۱۵۰/۱۴۰ عدد در کیلوگرم (برحسب نوع مصرف) مورد تقاضای این بازار است. استانداردهای کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا (UN/ECE) نیز در ارتباط با بازاریابی، کنترل کیفی و بسته بندی برگه زردآلو در فرانسه مورد درخواست است.

هلند در سال ۱۹۸۶ میزان ۱/۳۳ هزار تن برگه زردآلو (به ارزش ۳/۲ میلیون ECU، معادل ۳ میلیون دلار) وارد کرد که نسبت به سال پیش از آن از نظر مقدار متضمن ۲۳ درصد افزایش بوده است.

این کشور در سال ۱۹۸۶ مقدار ۲۳۰ تن (۱۷ درصد) از برگه وارداتی خود را مجدداً صادر نمود. مهمترین کشورهای عرضه کننده به هلند و سهم هر یک از آنها عبارتند از: ترکیه (۶۲ درصد)، ایران (۹ درصد)، استرالیا (۸ درصد) و آفریقای جنوبی (۳ درصد).

مرکز توسعه صادرات ایران تعیین و اعلام می شود.

نرخ های صادراتی پسته ایران در پایان سال ۱۳۶۷ (معتبر تا نیمه شهریور ۱۳۶۸)

درصد).

وارد کنندگان هلندی نسبت به قیمت کالا بسیار حساس هستند. کیفیت محصول نیز بدقت مورد کنترل قرار می گیرد.

جدول (۳): واردات برگه زردآلو توسط کشورهای عمده واردکننده طی سالهای ۱۹۸۲ و ۱۹۸۵.

ارزش: هزار (ECU)

کشور	سال	۱۹۸۵		۱۹۸۲		درصد مقداری
		ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	
کل EEC :		۲۹۰۸۶	۸۸۳۰	۱۸۴۰۲	۷۵۵۶	۱۰۰
آلمان غربی		۷۰۸۷	۲۵۵۸	۴۵۶۰	۲۱۷۱	۲۹
انگلستان		۸۲۸۰	۲۴۰۸	۴۸۸۹	۱۷۸۹	۲۷
فرانسه		۷۱۴۲	۱۵۸۷	۴۰۳۱	۱۶۵۱	۱۸
هلند		۳۱۹۸	۱۰۷۷	۱۹۶۸	۷۷۸	۱۲
بلژیک / لوکزامبورگ		۱۱۱۰	۴۶۵	۱۰۹۵	۴۴۶	۵
ایتالیا		۱۰۵۰	۳۱۲	۶۹۱	۲۷۶	۳
سایر		۱۲۱۹	۴۲۵	۱۱۶۸	۴۳۵	۵
نرخ تبدیل یک ECU به دلار آمریکا		۱/۳۱		۱/۰۲		

ITC. Market Briefs Dried Apricots - EEC Overview, Mar. 1987.

مأخذ:

برای پسته درشت (زیر ۱۸-۲۰ عدد در هر اونس) در سطح تنی ۴۲۰۰ - ۴۵۰۰ دلار، برای پسته متوسط (۲۰-۲۲ تا ۲۴-۲۶) در سطح تنی ۴۱۵۰ - ۴۲۵۰ دلار و برای پسته ریز (بالای ۲۶-۲۸) در سطح تنی ۳۸۰۰ - ۴۰۰۰ دلار تعیین شد.

نگاهی به واردات و قیمت های جهانی خشکبار ۵۷

قیمت

قیمت جهانی پسته: به لحاظ نقش شاخصی که ایران در بازار جهانی آن دارد تا اندازه ای متأثر از قیمت پسته ایران است که هر چند ماه یکبار توسط کمیسیون نرخ گذاری

جدول (۴) : فهرست قیمت های صادراتی بسته طی سالهای ۱۳۶۵-۶۷.

واحد: دلار/تن

۶۷/۱۱/۳۰	۶۷/۴/۲۹	۶۷/۱/۶	۶۶/۷/۲	۶۶/۳/۴	۶۵/۱۲/۱۲	۶۵/۵/۲۲	اعتبار ... تا
۴۵۰۰	-	-	-	-	-	-	بسته زیر ۱۸
۴۴۰۰	۲۴۰۰	۴۲۵۰	۴۲۰۰	۴۵۰۰	۴۸۰۰	۴۵۰۰	بسته ۲۰ - ۱۸
۴۲۵۰	۴۲۵۰	۳۹۰۰	۳۸۵۰	۴۰۵۰	۴۳۰۰	۴۰۰۰	بسته ۲۰ - ۲۲
۴۲۰۰	۴۲۰۰	۳۸۰۰	۳۵۵۰	۳۶۲۰	۳۸۰۰	۳۵۰۰	بسته ۲۲ - ۲۴
۴۱۵۰	۴۱۵۰	۳۷۵۰	۳۵۰۰	۳۵۰۰	۳۵۰۰	۳۲۰۰	بسته ۲۴ - ۲۶
فندق ۴۰۰۰	۴۰۰۰	۳۶۰۰	۳۳۰۰	۳۳۰۰	۳۳۰۰	۳۰۰۰	بسته ۲۶ - ۲۸
با داسی ۳۹۵۰	-	-	-	-	-	-	بسته ۲۶ - ۲۸
۳۹۰۰	۳۹۰۰	۳۳۸۰	۳۰۸۰	۳۰۸۰	۳۰۸۰	۲۸۰۰	بسته ۲۸ - ۳۰
۳۸۰۰	۳۸۰۰	۳۰۸۰	۲۷۸۰	۲۷۸۰	۲۷۸۰	با داسی و فندق ۲۶۰۰	بسته ۳۰ - ۳۲
۳۸۰۰	-	-	-	-	-	-	بسته بالای ۳۲
۳۲۰۰	۳۲۰۰	۳۲۰۰	۳۲۰۰	۳۲۰۰	۳۶۷۰	-	مغز بسته معمولی

توضیحات :

- (۱): بسته در بسته بندی سلفون برای هر ردیف هر کیلوگرم بیست سنت به قیمت های فوق اضافه می شود.
- (۲): بسته در بسته بندی واکيوم برای هر ردیف هر کیلوگرم هفتاد سنت به قیمت های فوق اضافه می شود.

تثبیت شد. به همین دلیل صادرکنندگان به امید قیمت‌های بیشتر محصول را نگاهداشتند و از فروش خودداری کردند. علت این کاهش قیمت، تولید بی سابقه صد هزار تن محصول پسته ایران در سال ۱۹۸۸ بود. به دلیل وضعیت موجود، خریداران خریدهای خود را به تعویق انداختند و در نتیجه واردات جهانی پسته در سال ۱۹۸۸ نسبت به سال قبل کاهش داشت. بعد از ایران، ایالات متحده امریکا با عرضه پسته کالیفرنیا بر قیمت جهانی این کالا اثر می‌گذارد و با تغییرات عرضه جهانی پسته، قیمت‌ها دچار نوسان می‌شود.

قیمت جهانی کشمش: طی سال‌های ۱۹۸۵-۸۶ براساس متوسط قیمت محاسبه شده وارداتی آن در کشورهای عمده واردکننده روندی صعودی را نشان می‌دهد. متوسط قیمت وارداتی کشمش از تنی ۱۷/۸۸۵ دلار در سال ۱۹۸۴ به ۴۱/۹۴۱ دلار در سال ۱۹۸۵ و سپس به تنی ۴۰/۱۰۹۴ دلار در سال ۱۹۸۶ افزایش یافت. سطح قیمت کشمش در سال ۱۹۸۶ نسبت به سال‌های ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ بترتیب حدود ۲۴ و ۱۶ درصد افزایش را منعکس می‌سازد. قیمت‌های فوق متوسط قیمت وارداتی انواع کشمش را با احتساب هزینه حمل و بیمه نشان می‌دهد که افزایش نرخ حمل و بیمه نیز می‌توانسته در افزایش این

نوسان نرخ‌های صادراتی انواع پسته در طول سال‌های ۱۳۶۵-۶۷ نشان می‌دهد که نرخ‌های تعیین شده برای سال ۱۳۶۶ (مصوب اسفند ۱۳۶۵) به شدت افزایش یافته و برای انواع مختلف تا تنی ۳۰۰ دلار افزایش داشته است. ولی بعد از آن قیمت‌های صادراتی برای همه ردیف‌ها روبه کاهش گذارد و در فروردین سال ۱۳۶۷ مجدداً روبه افزایش نهاد بخصوص در نیمه آن سال رشد زیادی یافت که برای انواع متوسط و ریز (۲۰-۲۲ تا ۲۶-۲۸) تا تنی ۴۰۰ دلار افزایش نشان می‌دهد.

بطور کلی صادرکنندگان موظف هستند براساس نرخ صادراتی اعلام شده، پیمان ارزی ببندند و در مدت مقرر، به همان میزان ارز وارد کشور کنند. باید توجه داشت که قیمت صادراتی پسته ایران با اختلاف کمی در سطح قیمت پسته در بازارهای جهانی تعیین می‌شود لذا نوسان قیمت‌های صادراتی پسته ایران می‌تواند تا اندازه‌ای نوسانات قیمت این محصول را در بازارهای جهانی تحت تأثیر قرار دهد.

برطبق اخبار منابع خارجی، قیمت جهانی پسته در ماه سپتامبر ۱۹۸۸ در سطح تنی ۳۹۵۰ دلار بود که نسبت به ماه پیش از آن (معادل ۴۱۰۰ دلار) به میزان ۳/۶ درصد کاهش داشت^۱. قیمت رسمی پسته ایران برای هر تن فوب جلفا در این ماه برای نوع ۲۶-۲۸ از سوی ایران در سطح ۴ هزار دلار

(1): *Food News*, Vol, 16, No. 37, Sep. 9, 1988, p.3.

قیمتها تا اندازه ای موثر باشد.

مهرماه ۱۳۶۸ اعتبار داشت^۲:

کشمش انگوری تنی ۸۰۰ دلار،
کشمش تیزابی تنی ۵۰۰ دلار، کشمش
آفتابی و بیدانه تنی ۵۰۰ دلار و کشمش
سبزه کاشمر تنی ۱۱۰۰ دلار. این قیمتها
برای کشمش انگوری و سبزه کاشمر در
سطح قیمتهای سالهای ۶۷ و ۱۳۶۶ بود و
برای کشمش نیزابی و آفتابی و بی دانه
نسبت به سالهای مزبور تنی ۱۰۰-۱۵۰ دلار
کاهش داشت.

قیمت سیف کشمش سولتانای صادراتی
استرالیا در همین دوره در سطح تنی
۱۷۰۰-۱۸۰۰ دلار استرالیا بود. قیمت
سیف کشمش کرانت صادراتی استرالیا در
این دوره در سطح تنی ۱۸۵۰ دلار استرالیا
بود. این قیمتها تقریباً در سطح قیمتهای سال
۱۹۸۷ بودند. قیمت سیف سایر انواع
کشمش صادراتی استرالیا (دانه گرفته) در
آغاز سال ۱۹۸۸ برای مقاصد مختلف در
سطح تنی ۲۰۰۰ دلار استرالیا بود.^۳
قیمت صادراتی کشمش افریقای
جنوبی در سپتامبر ۱۹۸۷ حدود تنی ۷۶۶ -
۸۱۰ پوند انگلستان بود.

قیمت صادراتی کشمش سولتانای
ایالات متحده آمریکا در سال ۱۹۸۷ - ۸۸
در سطح تنی ۶۰۰-۷۵۰ دلار آمریکا بود.
این قیمت ها برای حمل به ژاپن در سطح تنی

بیشترین افزایش قیمت وارداتی کشمش
در سال ۱۹۸۶ نسبت به سال ۱۹۸۴ را آلمان
غربی با ۵۱ درصد افزایش در طی این مدت
ثبت کرده است. افزایش قیمت وارداتی
کشمش در سایر کشورهای واردکننده بترتیب
عبارت بود از: فرانسه (۴۷ درصد)، هلند
(۴۴ درصد)، ایتالیا (۴۱ درصد)، ژاپن (۳۸
درصد)، شوروی (۳۵ درصد) و انگلستان
(۳۱ درصد).

قیمت وارداتی کشمش به کانادا در این
مدت حدوداً ۲۴ درصد کاهش داشته است.
اطلاعات موجود قیمت های کشمش
صادراتی ترکیه، یونان و استرالیا در اوایل
سال ۱۹۸۸ و برای ایران در نیمه سال ۱۳۶۸
را بشرح زیر نشان می دهد:^۱

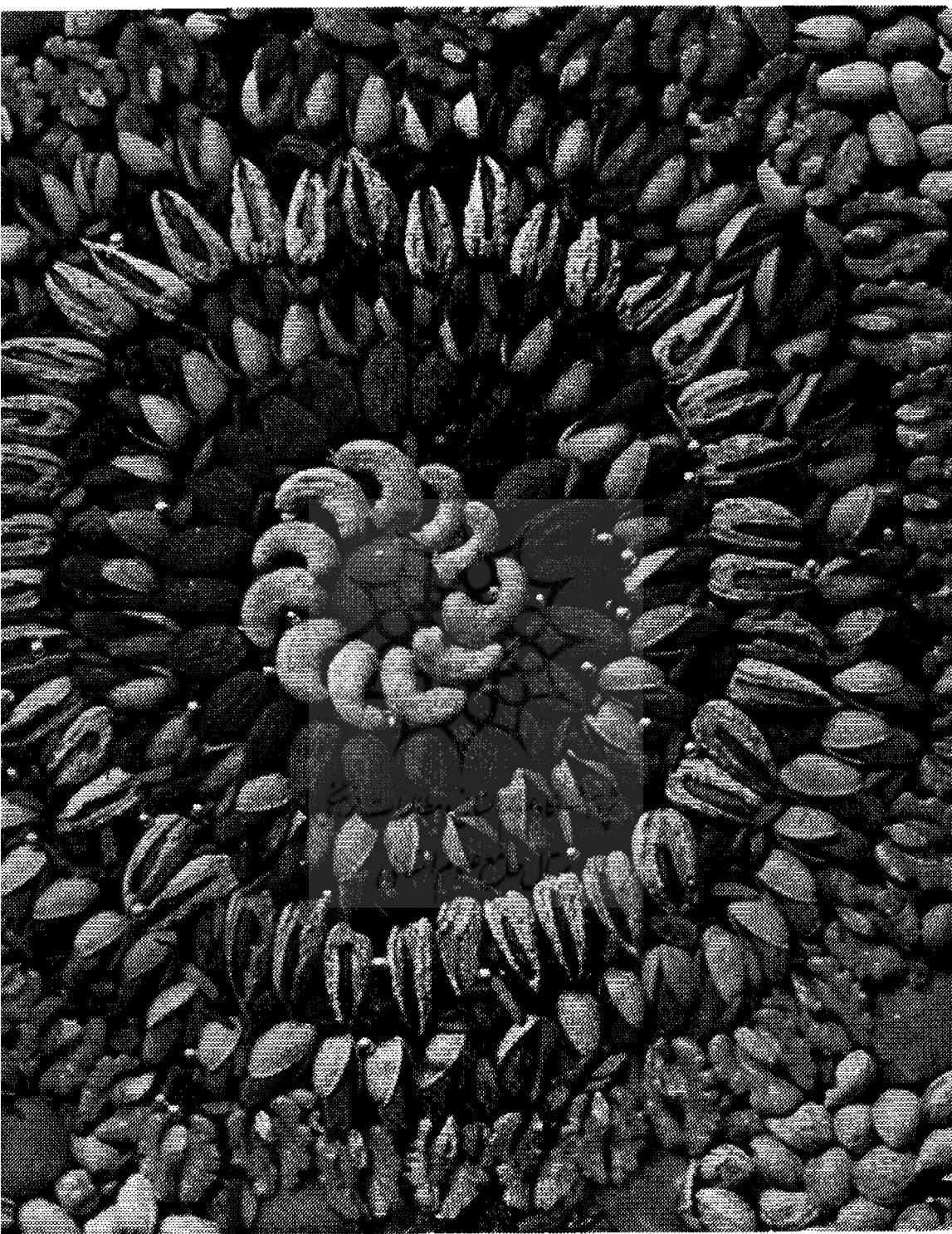
قیمت کشمش (اندازه ۹s) ترکیه در
اروپا با افزایش قابل توجهی به سطح ۱۰۵۰ -
۱۱۰۰ دلار برای هر تن فوب از میر رسید.
قیمت کشمش سولتاناوریزن (اندازه
۲s) یونان در همین دوره در سطح
۷۳۰-۷۵۰ پوند انگلیس برای هر تن فوب و
قیمت کشمش کرانت یونان در سطح
۶۱۰-۶۲۰ پوند انگلیس برای هر تن
(C&F) بود.

قیمت های صادراتی کشمش ایران در
تیرماه ۱۳۶۸ بشرح زیر اعلام شد که تا نیمه

(1): *Food News*, Vol, 16, No. 507, Jan. 29 / Feb. 12, 1988, p.7.

(۲) اخذ شده از مرکز توسعه صادرات ایران

(۳) قیمت ها تنها برای تحویل از ژاپن در سطح بالاتری قرار می گیرد.

۸۰۰-۸۶۰ دلار امریکا بود. قیمت صادراتی کشمش سولتانای ایالات متحده در دوره مذکور نسبت به دوره قبل از آن مقداری افزایش نشان می‌دهد که بیشتر بر محموله‌های بزرگ (فروش عمده) تأثیر داشته و آن را تا ۸ درصد افزایش داده است.

قیمت جهانی خرما: در سال ۱۹۸۶
بطور متوسط تنی ۹۰۰/۴۸ دلار بود که نسبت سال‌های ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ بترتیب کاهشی حدود ۸ و ۹ درصد را منعکس می‌سازد. (این قیمت‌ها براساس متوسط قیمت وارداتی خرما به کشورهای عمده واردکننده محاسبه شده است).

متوسط قیمت خرمای وارداتی به فرانسه در سال ۱۹۸۶ معادل تنی ۱۹۸۴/۴۵ دلار بود که نسبت به سال ۱۹۸۴ به میزان ۳۱ درصد افزایش داشت.

متوسط قیمت خرمای وارداتی به امارات متحده عربی در سال ۱۹۸۶ معادل تنی ۲۲۰ دلار بود که نسبت به سال ۱۹۸۴ از رشدی معادل ۳۳ درصد برخوردار بود (تفاوت قیمت‌های فوق بدلیل تفاوت مسافت است که در قیمت‌های وارداتی انعکاس دارد).

متوسط قیمت خرمای وارداتی به کشورهای هند، اردن، پاکستان و انگلستان در سال ۱۹۸۶ بترتیب تنی ۲۷۰/۱۴، ۵۴۵/۴۵، ۲۷۰/۱۴،

۱۶۵۸/۹۷ و ۸۲۵/۲ دلار بود، که همگی بجز اردن نسبت به سال ۱۹۸۴ با افزایش روبرو بوده‌اند. قیمت‌های وارداتی اردن در این مدت ۵۷ درصد کاهش داشته است.

قیمت‌های صادراتی خرمای پاکستان، عراق و ایران برطبق آخرین آمار موجود بشرح زیر بوده است: قیمت صادراتی خرمای «اصیل»^۱ پاکستان در سطح ۱۰۵۰ - ۱۱۲۵ دلار امریکا برای هر تن (C&F) اروپا در ماه نوامبر ۱۹۸۸ برقرار شد.

قیمت صادراتی خرما «سایر»^۲ بدون هسته از منابع مختلف در ماه نوامبر ۱۹۸۸ به دلیل کساد بازار آن در اروپا پائین آمد و حداکثر به تنی ۹۲۵-۹۵۰ دلار امریکا رسید. خریداران به لحاظ گزارشهایی مبنی بر کیفیت پائین محصول ناشی از ذخیره‌سازی و شرایط بسته‌بندی نامناسب از خرید امتناع کردند. قیمت خرمای صادراتی چین که همان خرمای «سادیس»^۳ عراق است که مجدداً بسته‌بندی و صادر می‌شود به حدود تنی ۱۰۰۰ دلار در ماه نوامبر ۱۹۸۸ رسید.^۴

قیمت جهانی بادام: براساس قیمت صادراتی مغز بادام ایالات متحده امریکا و مغز بادام اسپانیا قابل بررسی است. قیمت مغز بادام امریکا^۵ در سال‌های اخیر کاهش زیادی داشته بطوریکه در سال ۱۹۸۸ در

(1): Assils

(2): Sayer

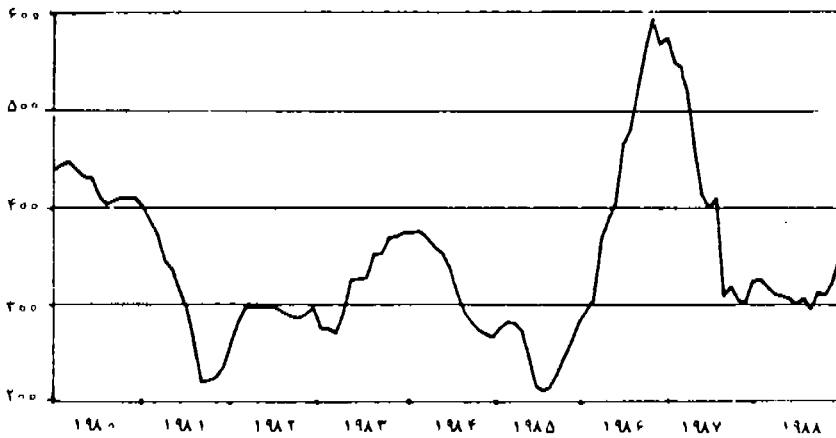
(3): Saadis

(4): Food News, Vol. 16- No. 46, Nov. 11, 1998.

(5): Non Pareil Select SR-Fas.

نمودار (۱): روند قیمت مغز بادام امریکا^۱

واحد: دلار امریکا برای ۲۲۰ پوند fas

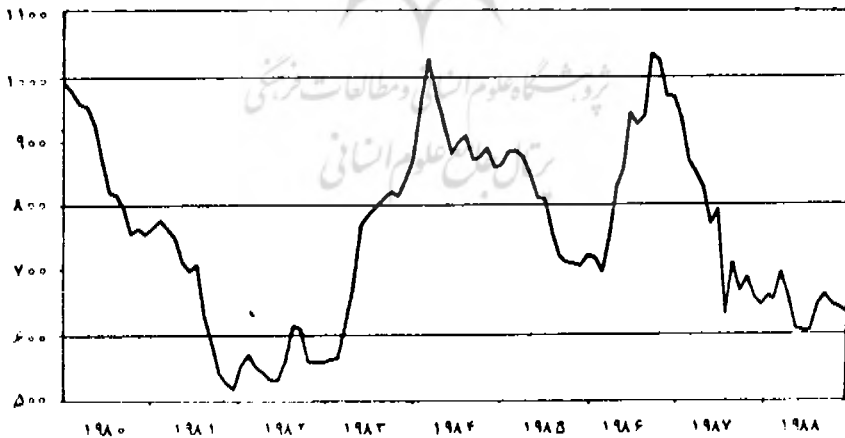
Gill and Duffus, *Edible Nuts Statistics*, May 1989, P. 60

مأخذ:

(1): Non Pareil Select Sheller Run

نمودار (۲): روند قیمت مغز بادام اسپانیا^۲

واحد: مارک آلمان برای ۱۰۰ کیلوگرم فوب

مأخذ: همان مأخذ نمودار فوق

(2): Unselected Valencias

۱۹۸۰ - ۲۸۷۵ پوند انگلیس بود.
قیمت صادراتی مغز بادام ایران در تاریخ
دی ماه ۱۳۶۷ تنی ۲۷۰۰ دلار و بادام سنگی
تنی ۸۰۰ دلار تعیین شد (اولی تا خرداد
۱۳۶۸ و دومی تا مرداد آن سال اعتبار
داشت).^۲

قیمت جهانی برگه زرد آلو: براساس
متوسط ارزش برگه زرد آلو و وارداتی به
کشورهای عمده وارد کننده قابل بررسی
است. متوسط قیمت برگه زرد آلو و وارداتی
به جامعه اقتصادی اروپا - که بازار عمده
وارداتی این محصول است - طی سال
۱۹۸۵ در سطح ۴۳۱۵ دلار برای هر تن بود
که نسبت به متوسط قیمت آن در سال ۱۹۸۲
(معادل تنی ۲۴۸۴ دلار) بمیزان ۷۴ درصد
افزایش داشته است. قیمت وارداتی برگه
زرد آلو در طول سالهای ۱۹۸۲-۸۵ بطور
متوسط ۲۰ درصد در سال رشد نشان
می دهد.

قیمت برگه زرد آلو وارداتی به کشورهای
مختلف در سال ۱۹۸۵ افزایش داشت که
بالافتن سطح کل قیمت این محصول را در
جهان طی سال مزبور نشان می دهد.
متوسط قیمت برگه زرد آلو وارداتی به
آلمان غربی طی سال ۱۹۸۵ در سطح تنی
۳۶۲۹ دلار بود که نسبت به سال قبل از آن
افزایش قابل توجهی داشته است. ولی سطح

سطح تنی ۱۷۷۲ پوند انگلیس بوده که نسبت
به اوج آن در سال ۱۹۸۶ (معادل ۳۱۰۸
پوند) متضمن ۴۳ درصد کاهش و نسبت به
سال ۱۹۸۷ متضمن ۲۸ درصد کاهش بوده
است.

قیمت مغز بادام امریکا طی سالهای
۱۹۸۴-۸۸ سالانه بطور متوسط ۷ درصد
کاهش داشته که علت آن، افزایش تولید این
محصول در سالهای اخیر بخصوص در سال
۱۹۸۷ بوده است. (روند قیمت مغز بادام
امریکا برحسب دلار در نمودار (۱) منعکس
است).

بنابر گزارشهای رسیده قیمت مغز بادام
امریکا در ماههای آخر سال ۱۹۸۸ روبه
افزایش گذارد و در ماه ژانویه ۱۹۸۹ به
سطحی بالاتر از ۲ هزار پوند انگلیس رسید و
برای انواع مختلف در حدود تنی ۲۰۳۰-
۲۱۲۵ پوند انگلیس بود.

قیمت مغز بادام اسپانیا^۱ در سالهای اخیر
با نوسانات زیادی همراه بوده است. قیمت
مغز بادام این کشور در سال ۱۹۸۸ در سطح
تنی ۲۰۵۹ پوند انگلیس بود که نسبت به
اوج آن در سال ۱۹۸۶ (معادل ۲۸۰۳ پوند)
به میزان ۲۶/۵ درصد کاهش و نسبت به
سال ۱۹۸۷ به میزان ۲۱ درصد کاهش داشته
است (نوسانات قیمت مغز بادام اسپانیا در
نمودار (۲) منعکس است). قیمت مغز بادام
اسپانیا در ماه ژانویه ۱۹۸۹ در سطح تنی

(1): Unselected Valencias - Fot

قیمت در سال ۱۹۸۶ مجدداً کاهش یافت و به تنی ۲۵۸۱ دلار (تقریباً به سطح مشابه سال ۱۹۸۴) رسید.

متوسط قیمت برگه وارداتی به انگلستان و فرانسه در سال ۱۹۸۵ بترتیب تنی ۴۵۰۸ و ۵۸۹۵ دلار بود که افزایش زیادی نسبت به سال پیش از آن نشان می‌دهد.

متوسط قیمت برگه زردآلوی وارداتی به هلند که در سال ۱۹۸۵ به تنی ۳۸۹۰ دلار می‌رسید در سال ۱۹۸۶ به سطح تنی ۲۴۵۵ دلار تقلیل یافت.

بلژیک - لوکزامبورگ و ایتالیا متوسط قیمت وارداتی برگه زردآلوی در سال ۱۹۸۵ در سطح تنی ۳۱۲۷ و ۴۴۰۹ دلار ثبت کرده‌اند.

ترکیه که مهم‌ترین عرضه‌کننده برگه زردآلوی در جهان است نقش مؤثری در تعیین قیمت جهانی این محصول دارد. باید گفت قیمت برگه زردآلوی، بسیار متأثر از نوسانات عرضه این محصول است که بدلیل حساسیت درخت زردآلوی در مقابل سرما و غلبه سرمازدگی آن در اوایل فصل بهار موجب وارد آمدن خساراتی به محصول آن می‌شود و عرضه این محصول را به بازار دچار نوسانات زیادی می‌کند. عرضه محصول ترکیه نیز از این امر مستثنی نیست. قیمت برگه زردآلوی ترکیه در ژانویه ۱۹۸۸ در سطح تنی ۳۵۰۰ - ۳۷۰۰ دلار امریکا برای هر تن فوب از میر بود. این قیمت‌ها در ماه آوریل ۱۹۸۹ به پائین‌ترین حد خود معادل ۲۴۵۰ - ۲۵۰۰ دلار برای هر تن فوب از میر رسید که نسبت

به قیمت ژانویه ۱۹۸۸ بین ۳۰ تا ۳۲ درصد کاهش نشان می‌دهد.

قیمت برگه زردآلوی ایران که هر ساله توسط کمیسیون قیمت‌گذاری مرکز توسعه صادرات ایران تعیین و اعلام می‌شود طی سالهای ۱۳۶۵-۶۸ در سطح تنی ۱۱۰۰ دلار و برای قیسی در سطح تنی ۱۵۰۰ دلار ثابت بوده است. اخیراً برای کشورهای بلوک شرق ۲۰ درصد به قیمت‌های صادراتی مذکور اضافه شده است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها:

بررسی وضعیت بازار جهانی خشکبار و صادرات خشکبار ایران نکاتی را یادآور می‌شود که می‌توان آن را در دو گروه ویژگی‌های صادرات خشکبار در کشورهای پیشرفته و ویژگی‌های صادرات خشکبار ایران طرح نمود. ویژگی‌های صادرات خشکبار در کشورهای پیشرفته یا تازه صنعتی شده صادرکننده این محصولات را می‌توان بصورت زیر برشمرد:

پشتیبانی‌های وسیع قانونی و مالی از صادرات خشکبار در کشورهای پیشرفته تولیدکننده و صادرکننده این محصولات، کنترل کیفیت و رعایت دقیق استانداردها در تولید و صادرات خشکبار - صنعتی شدن تولید خشکبار در مراحل خشک کردن، بسته‌بندی و... و در نتیجه رعایت اصول بهداشتی و استانداردهای جهانی - کنترل شدید رعایت استانداردهای لازم برای ورود

نگاهی به واردات و قیمت‌های جهانی خشکبار ۶۵

محصولات این کشورها به بازارهای مصرف از سوی مقامات اجرایی — بسته‌بندی‌های اصولی و توأم با جنبه‌های تبلیغاتی — صرف بودجه‌های سنگین تبلیغاتی و فعالیتهای گسترده در زمینه بازار یابی برای خشکبار در بازارهای جدید.

در مقابل به ویژگیهای مثبت و منفی صادرات خشکبار ایران در ذیل اشاره می‌کنیم:

ویژگیهای مثبت در صادرات خشکبار ایران را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

سابقه خوب و شهرت قدیمی خشکبار ایران، بالا بودن کیفیت محصولات ایران از نظر جنس (طعم و رنگ) که در بازارهای خارج بسیار طرفدار دارد (اشتیاق تولید کنندگان و صادرکنندگان به دست یابی به بازارهای خارجی و توجه دولت و مسئولین به لزوم توجه به صادرات غیرنفتی و از جمله صادرات خشکبار که در آن میان نقش حائز اهمیتی دارد و اتخاذ سیاستهای تشویقی برای صادرات غیرنفتی از سوی دولت).

ویژگیهای منفی در صادرات خشکبار ایران را نیز می‌توان در موارد زیر خلاصه نمود:

تولید کماکان سنتی خشکبار که در موارد بسیار با اصول بهداشتی مغایرت داشته و با استانداردهای بالای کشورهای واردکننده که بطور فزاینده به دقت در استانداردهای ورود کالا اهمیت می‌دهند، مطابقت ندارد، افت کیفیت برخی از اقلام خشکبار از جمله پائین آمدن کیفیت خرما

بطوریکه در گزارش به آن اشاره شد (علت آن ذخیره‌سازی و بسته‌بندی غیراصولی ذکر شده است) و بر میزان صادرات خرما ایران تا اندازه‌ای اثر گذاشته است. کرم‌خوردگی و کیفیت پائین محصول برگه زردآلو که علت آن عدم سمپاشی به موقع و ذخیره‌سازی و خشک کردن نامناسب است. موارد افلا توکسین بیش از میزان استاندارد در مورد پسته. عدم کنترل دقیق استانداردهای لازم توسط مسئولین ذی‌ربط صادرات از نظر آفت، بسته‌بندی و غیره که موجب عرضه محصولات غیراستاندارد در بازارهای خارجی شده و به اعتبار خشکبار ایران در جهان لطمه می‌زند و خریداران را در دوره‌های بعدی سفارش از ایران در تردید قرار می‌دهد.

با توجه به موارد فوق و با در نظر گرفتن رقابت سخت کشورهای تولیدکننده و صادرکننده خشکبار و رشد فزاینده تولید برخی از اقلام خشکبار در کشورهایی که بتازگی وارد جرگه تولید کنندگان و صادرکنندگان این محصولات شده‌اند و در آینده بازار جهانی با عرضه زیاد محصول از جمله پسته امریکا روبرو خواهد بود، ممکن است محصولات ایران — علی‌رغم شهرت قدیمی و سابقه مرغوبیت در بازار جهانی خشکبار — بتدریج جای خود را به محصولات جدید که با شیوه بهتری عرضه می‌شوند و پشوانه تبلیغاتی وسیعی را نیز در اختیار دارند بدهد و دورنمای خشکبار ایران در آینده‌ای دور دچار ابهام شود. به این دلایل ضمن رسیدگی به امور روزمره نباید از برنامه‌ریزی و

دوراندیشی در مورد آینده خشکبار ایران غافل شد. به منظور رفع اشکالات موجود در زمینه صادرات خشکبار در موارد زیر باید اهتمام داشت:

— بالا بردن آگاهی از اصول بهداشتی و افزایش سطح دانش فنی تولیدکنندگان و آشناساختن دست اندرکاران تولید و صادرات خشکبار با استانداردهای جهانی.

— فراهم آوردن امکانات لازم برای خشک کردن و بسته‌بندی متناسب با انتظارات کشورهای واردکننده و تغییر تدریجی سیستم خشک کردن و بسته‌بندی از شیوه سنتی به شیوه مدرن و صنعتی.

— کنترل دقیق استانداردها از سوی ادارات ذی‌ربط و جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب که به اعتبار ایران در بازارهای جهانی لطمه می‌زند.

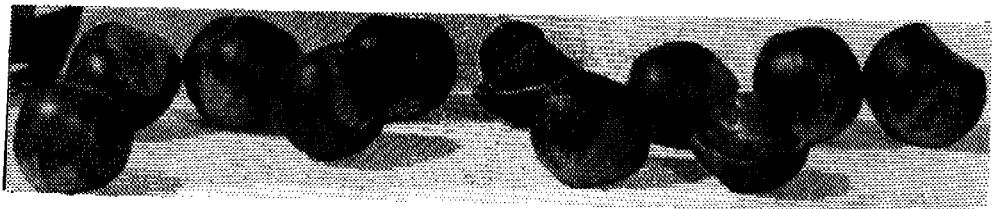
— توجه بیشتر به امر بازاریابی و تبلیغات در مناطق جدید.

— شناخت بازارهای نهایی مصرف و توجه به صدور مستقیم به این بازارها که محصول ایران را به قیمت خیلی بالاتر از

کشورهای صادرکننده مجدد در حوزه خلیج فارس یا کشورهای اروپایی خریداری می‌کنند. که ممکن است به دلیل مسائلی چون عدم شناخت بازارهای اصلی، عدم امکانات بسته‌بندی، مقررات کشورهای اروپایی و معایب‌هایی که در واردات کالا از برخی کشورها در کشورهای اروپایی وجود دارد و یا اقدام خرید از طریق کشورهایی که اجازه ورود ترانزیت کالا را دارند (نظیر سوئیس و...) باشد، که بررسی دقیق‌تر آن را لازم دارد.

— انعکاس مشکلات و نظرات دست اندرکاران تولید و صادرات خشکبار در یک سازمانی که مسئول رسیدگی به مشکلات و نارسائیها و جوابگوئی به سوالات آنان باشد.

— با توجه به اهمیتی که صدور خشکبار در صادرات غیرنفتی کشور دارد لازم است با بررسی دقیق‌تر قوانین و مقررات، تسهیلات بیشتری برای صدور خشکبار ایران فراهم آید که این امر با مشورت با صادرکنندگان خشکبار و رفع مشکلات آنها میسر می‌شود.

فهرست منابع و مآخذ:

الف: فارسی

- ۱- اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، هفته نامه اتاق... - شماره ۳ و ۹.
- ۲- اتحادیه صادرکنندگان خشکبار.
- ۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، خبرها و گزارشهای اقتصادی، شماره ۳۳.
- ۴- گمرک ایران، مجموعه جداول آمارمقدماتی صادرات و واردات - اسفند ۱۳۶۷ - تهران: گمرک ایران، ۱۳۶۸.
- ۵- گمرک ایران، سالنامه آماربازرگانی خارجی ۱۳۶۶ - ۱۳۶۳، تهران: گمرک ایران، ۱۳۶۸ - ۱۳۶۵.
- ۶- مرکز تهیه و توزیع مواد غذایی، نشریه اطلاعات بازرگانی، شماره ۳ و ۴. اسفند و اردیبهشت ۱۳۶۷.

ب: لاتین

- 1- Austratian Dried Fruits Corporation - *Ninth Annual Report 1987-88*.
- 2- CBI, *The Market for Dried Fruits in the Netherlands*, Nether lands: CBI, 1987.
- 3-FAO, *Production Yearbook, 1984- 1986*, Rome: F.A.O. Pub., 1985-1987.
- 4-FAO, *Trade Yearbook, 1984- 1986*, Rome: F.A.O. Pub., 1985 - 1987.
- 5-*Food News*, Vol. 15, 16, 17 - Various Issues
- 6-Gill and Duffus, *Edible Nuts Statistics*, 1988, 1989.
- 7-*Iran Export*, No. 4, Dec. 1989.
- 8- ITC. *Market Briefs Dried Apricots - EEC Overview*, Mar. 1987.
- 9-ITC (UNCTAD - GATT) - *Market Briefs*, ITC / Mar,1987.
- 10-The Cracker, Feb. 1987.
- 11- *The Public Ledger's Commodity Week*, 1988, 1989.